

ДО 70-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КОРЗУНА ВІТАЛІЯ НАУМОВИЧА

20 грудня 2007 року виповнилося 70 років від дня народження завідувача лабораторії спеціальних харчових продуктів та епідеміології харчування ДУ "Інститут гігієни та медичної екології імені О.М. Марзеєва АМН України" Корзуна Віталія Наумовича.

Корзун В.Н. народився у с. Пулино-Гута на Житомирщині у сім'ї колгоспника, та ледве йому виповнилося 10 днів, як батька було репресовано, і той помер у в'язниці. Тяжке повоєнне життя, напівголодне дитинство загартувало його та привчило до праці. Тож долав щоденно пішки по 24 км, аби закінчити десятирічку. А далі — Житомирське медичне училище, служба в армії та два роки праці у райСЕС. У 1967 році з відзнакою закінчив Київський медичний інститут, санітарно-гігієнічний факультет. Працював головним санітарним лікарем Козелецького району Чернігівської області, та через шість місяців його відкликали і направили до цільової аспірантури Ленінградського НДІ радіаційної гігієни.

Після дострокового закінчення аспірантури у 1971 році захистив кандидатську дисертацію на тему: "Ефективність профілактичних засобів при тривалому надходженні в організм цезію-137 та стронцію-90". Він ніби передчував Чорнобильську катастрофу, ще у

1968 році обравши таку тему. При виконанні роботи під час гострих та хронічних експериментів (протягом усього життя лабораторних тварин, тобто 2,5 роки) було вивчено низку відомих та вперше запропонованих натуральних і хімічних сполук: солей кальцію, калію, альгінової кислоти, окремих амінокислот та досліджено нову сполуку — залізо-синеродисте залізо (берлінську лазур). Було запропоновано комплекс цих сполук, який зменшував накопичення в організмі тварин цезію на 95-97%, а стронцію — на 88-90%. Ці результати В.Н. Корзун підтвердив дослідженнями на собі та колегах (вони прийняли розчин цезію та стронцію, а через 10 хвилин — їжу з запропонованими радіозахисними засобами. Через 6 днів спостереження в організмі волонтерів залишилося від введеного лише 3% стронцію та 10% цезію, а у групі контролю — 32% і 89% відповідно). На підставі отриманих результатів у цих досліджах фармакомітет СРСР офіційно затвердив як антидот радіоактивного цезію один із складових комплексу — препарат, названий фероцином. Це відбулося 1977 року, але згадали про фероцин лише після Чорнобильської трагедії, а промислову партію випустили аж у 1990 році. На жаль, препарату, отриманого у лабораторних умовах, було не-

багато, тому одразу після Чорнобиля (у 1987-1990 роках) ним лікували лише окремих потерпілих і лише у клініках Наукового центру радіаційної медицини. Після випуску промислової партії препарату з'явилася можливість лікувати і дітей з високим вмістом цезію в організмі, що прискорювало виведення цезію-137 у 3-4 рази. Після опублікованих В.Н. Корзуном відповідних наукових робіт препарат під іншими назвами ("радіогардазе", "залізо-синеродиста смола" та інші) почали виготовляти у Німеччині, Японії, Чехословаччині, Китаї й після аварії у Чорнобилі надсилали його у вигляді гуманітарної допомоги.

НАШІ ЮВІЛЯРИ

Д.м.н., професор В.Н. Корзун 40 років присвятив науковій діяльності. Після закінчення аспірантури Ленінградського НДІ радіаційної гігієни та захисту дисертації тривалий час працював в Інституті удосконалення лікарів, а у 1987 році очолив створену ним лабораторію профілактики внутрішнього опромінення (пізніше — лабораторія радіаційної гігієни харчування) у Всесоюзному науковому центрі радіаційної медицини. За наказом президента АМНУ у 2003 році лабораторія увійшла до складу Інституту гігієни та медичної екології АМНУ, тож з 2003 року В.Н. Корзун — завідувач лабораторії спеціальних харчових продуктів та епідеміології харчування. Віталій Наумович є автором 360 наукових праць (у т.ч. 30 монографій), має понад 30 авторських свідоцтв та патентів на винаходи у галузі гігієни харчування та радіаційної медицини. За його ідеями та під його керівництвом створено низку харчових продуктів, препаратів, дієтичних добавок для оздоровлення населення України, яке мешкає на радіоактивно забруднених та ендемічних територіях. Корзун В.Н. був ініціатором і відповідальним виконавцем розробки методу дезактивації молока від радіонуклідів цезію. Він зробив значний вклад у розробку нормативних документів, законів щодо поліпшення харчування різних верств населення.

Корзун В.Н. — висококваліфікований фахівець у галузі гігіє-

ни харчування, веде велику і плідну наукову роботу, постійно виконує науково-практичні і експертні роботи за завданням МОЗ та АМН України. Віталій Наумович — член Наукової ради Міністерства освіти та науки України за фаховим напрямком біологія, біотехнологія, харчування. Під його керівництвом захищено 2 докторські та 6 кандидатських дисертацій, нині виконуються ще 3 кандидатські дисертації.

Корзун В.Н. є членом Експертної ради МОЗ з питань гігієнічної експертизи продуктів харчування, продовольчої сировини, харчових і кормових домішок, членом Національної комісії України з програми "Кодекс Аліментаріус".

Нагороджений нагрудним знаком "Отличнику здравоохранения" (1978), Почесними грамотами МОЗ України (2006), АМН України (2002) та МЧАЕС (1996 р.), грамотою за перемогу у Всеукраїнському конкурсі інноваційних технологій у 2006 році, одержав Подяку Кабінету Міністрів України. Розроблена під його науковим керівництвом дієтична добавка "ВАРВА-йод" для профілактики та лікування йоддефіцитних захворювань за результатами Всеукраїнського конкурсу якості продукції увійшла до 100 кращих товарів України 2006-2007 років. Нині ця добавка впроваджується у харчування дітей Чернігівської та Житомирської областей.

Корзун В.Н. веде активну пропаганду здорового харчування, профілактики аліментарних захворювань. Його виступи на радіо та телебаченні, статті у газетах сприяють обізнаності населення у цих важливих для здоров'я питаннях.

Багаторічна плідна праця професора Корзуна В.Н. — вагомий внесок у науково-практичне вирішення актуальних проблем профілактики аліментарних захворювань населення, яке постраждало від Чорнобильської аварії та її наслідків і мешкає в екологічно несприятливих умовах довкілля.

Щиро вітаємо ювіляра, зичимо доброго здоров'я, творчої наснаги, активності та працездатності.

ДУ «Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва АМНУ», редакція журналу «Довкілля та здоров'я»

CHARACTERISTIC OF ECOLOGICAL CONSCIOUSNESS OF MODERN TEENAGERS

Berdnyk O.V., Zaikovska V.Yu., Dobryanska O.V.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ

В

**БЕРДНИК О.В.,
ЗАЙКОВСЬКА В.Ю.,
ДОБРЯНСЬКА О.В.**

ДУ "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва АМН України"

УДК 614.7:613:312.6(477)

Робота виконувалася за Державною програмою "Здоров'я нації" (розділ XX-захід-XX.6)

**ХАРАКТЕРИСТИКА
ЭКОЛОГИЧЕСКОГО
СОЗНАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ
ПОДРОСТКОВ
Бердник О.В.,
Зайковская В.Ю.,
Добрянская О.В.**

Установлено, что современные подростки ориентированы на гармоничные взаимоотношения человека (общества) и природы, что является благоприятным прогностическим признаком с точки зрения формирования мировоззрения будущих поколений. Показано, что экологическое просвещение и воспитание подростков должно проводиться с учетом их личностных характеристик, сознательных и подсознательных установок. Определена необходимость повышения роли школы и семьи в экологическом воспитании и образовании детей.

основі вирішення питань, що призводять до глобальної екологічної кризи, лежить виховання екологічно грамотних установок та переконань.

Нині у ставленні людини до природи переважає принцип панування, який орієнтує діяльність суспільства на оволодіння природними об'єктами і контроль над ними. Протягом усього періоду існування людство намагалося переробити середовище свого існування таким чином, щоб воно максимально відповідало його потребам. Але згідно з законом рівноваги (закон Ньютона: сила дії дорівнює силі протидії) втручання у природне середовище не залишається без відповіді: природа виправляє та компенсує наслідки цього втручання. Ставлення людей до природи буде моральним, коли вони дбатимуть не тільки про свої власні інтереси, а й плануватимуть свою діяльність таким чином, щоб не руйнувати середовище свого існування.

Таким чином, простежується прямий зв'язок між ступенем втручання людини у природне середовище, який обумовлений рівнем екологічної свідомості суспільства, та його зміною: від порушень екологічної рівноваги аж до екологічних катастроф та катаклізмів.

Екологічне виховання — це процес формування сукупності рис, якостей і навичок поведінки особистості, що забезпечує становлення відповідального ставлення до природи і сприяє набуттю досвіду вирішення екологічних проблем [1]. Діти, як майбутній потенціал держави, є най-